

A fajtakísérlet nemzetközi kapcsolatrendszere

Ertseyné Dr. Peregi Katalin

c. egyetemi tanár

SzIE Kertészettudományi Kar

- **A tudomány és a fejlődés nem ismer határokat**
- **A tudatos és tudományos alapokon álló növénynemesítés eredményei a XIX sz. ban széles körben elterjedtek , Agnelli József Lázár László, vagy Cserhádi Sándor sem voltak a maguk idejében külföldi kapcsolatok híján**
- **A társadalmi és gazdasági fejlődés mai globális szakaszában nemzetközi együttműködés nélkülözhetetlen**

Egy új fajta útját születésétől a szaporítóanyag értékesítésig számtalan, részben egymásra épülő nemzeti, regionális, és nemzetközi szabály, követelmény kíséri.

Ezek tudományos alapokon nyugvó, jogszabályi formát öltött követelmények melyekhez való igazodás, Magyarország számára elengedhetetlen

- Figyelemre méltó az 1941.évi 8 980 sz. 35. kieg. ME rendelet, amely **szabályozta** a gazdasági haszonnövények vetőmagjainak forgalmazását, és a **meghatározó szántóföldi fajoknál a kötelező állami növényfajta törzskönyvezést** is. A rendelet aláírója az erkölcsi értékeiről közismert gróf Teleki Pál magyar királyi miniszterelnök volt. Magyarország ezzel a kezdetektől részt vett az európai rendszerek kialakításában, de ténylegesen csak az 1970-es évektől tudott a ma is meghatározó, nemzetközi szervezetek teljes jogú tagjává válni

Az ágazatot meghatározó szervezetekben fokozatosan értük el a teljesjogú tagságot ez jogi kötelezettségekkel jár

Organisation for Economic Co-operation and Development

Standing Committee on Seeds and Propagating Material of Agriculture, Horticulture and Forestry (SCSP)

COMMUNITY PLANT VARIETY OFFICE - CPVO

Kétoldalú Együttműködések

OECD Fajta és Vetőmag Igazolási Rendszer

- 1970 Takarmány és olajos növények,
- 1970 Gabona félék
- 1974 Cukorrépa
- 1978 Kukorica és cirok

Magyarország részvétele az OECD Fajta és Vetőmagigazolási Rendszerében a **magyar fajtaelismerés és fajtakísérlet teljes elfogadását és nemzetközi egyenlősítést jelent**

A XX. Század végére egyre fontosabbá váltak a fajtaoltalmi kérdések

- 1983- ban a szocialista táborban elsők között csatlakoztunk Új Fajták Védelmére Alakult Nemzetközi Szervezethez az UPOV --hoz. A rendszer tényleges működtetéséhez be kellett vezetni a DUS vizsgálatokat.
- Az 1991-es UPOV Egyezmény elfogadását az 56/2002. számú országgyűlési határozat tartalmazza, amely alapján kiállított csatlakozási okirat 2002. december 1-én került átadásra az UPOV főtitkárának.
- **2002. évi XXXIX. Törvény a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény módosításáról**

Az emberi tényező ?!

Nemzetközi megjelenésünket gyakran támogatják kiváló magyar származású szakemberek

A magyar delegáció helye az UPOV Bogsch Árpádról elnevezett nagy konferencia termében (saját felvétel 2010)

Bogsch Árpád (1919-2004) jogász az ENSZ Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) főigazgatója az UPOV első főtitkára

A csatlakozási folyamat Felkészülés az EU tagságra 1996-2004

- **1996. évi CXXXI. törvény A növényfajták állami elismeréséről, valamint a vetőmagvak és vegetatív szaporítóanyagok előállításáról és forgalmazásáról”**
- **Twinnig program 2000-**
- **2002. évi LI. törvény „Az új növényfajták oltalmáról”**
- **2003. augusztus kompatibilis magyar Nemzeti Fajtajegyzék**
- **2003. évi LII. törvény „A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról”**
- **40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet „A növényfajták állami elismeréséről**

Standing Committee on Seeds and Propagating Material of

Horticulture and Forestry (SCSP)

Ma fajtakísérleti szakterületünk a folyamatosan kapcsolatban áll az EU Vetőmag és Szaporítóanyag Állandó Bizottságával kötelező protokollok alapján

- **Fajták bejelentése**
- **Állami Elismerés**
- **Nemzeti Fajtajegyzék változásai**
- **Szakértői részvétel a Bizottság munkájában**
- **Kapcsolódó platform és véleménycsere lehetősége az **ESCAA** (European Seed Certification Agencies Association) éves találkozója**

- EU csatlakozásunkkal automatikusan vonatkoznak hazánkra **a CPVO Európai Növényfajta Hivatal** 1994 óta érvényes szabályai, melyek eredetileg csak adminisztratívák voltak az EU oltalom területén.
- 2010-ben azonban minőségi változás következett be. A fentiekben említett szervezetekben a tagsághoz csak jogi kritériumokat, dokumentumokat kellett bemutatni, és szakmai tudásunkat elfogadták
- CPVO új minőségbiztosítási alapelvekkel, kötelező, 3 évenkénti auditot vezetett be, szigorú helyszíni ellenőrzéssel a fajtakisérletek területén

2010-

- A magyar DUS rendszer volt Európában, az első alanya 2010 tavaszán az új rendszerű CPVO auditnak, sikerrel.

- 2013- ban Hollandián kívül egyedüliként megfeleltünk csiperke gomba CPVO fajtaoltalmi vizsgálati követelményeinek a SzIE Zöldség és Gombatermesztési tanszékével együttműködve

Lehetséges Szakértői részvétel az UPOV/CPVO munkájában

- **Technical Working Party for Agricultural Crops (TWA)**
 - **Technical Working Party on Automation and Computer Programs (TWC)**
 - **Technical Working Party for Fruit Crops (TWF)**
 - **Technical Working Party for Ornamental Plants and Forest Trees (TWO)**
 - **Technical Working Party for Vegetables (TWV)**
-
- **CPVO auditorok**

Kapcsolatok a környező EU tagállamokkal

- Sokéves eredményes DUS Együttműködések
- Románia 2007 január 1-én csatlakozott EU-hoz, de DUS rendszerének megfelelő kiépítéséhez haladékat kért, nemesítői a magyar és/vagy a szlovák DUS vizsgálatokat vették igénybe

A változásra készülni kell.....

A Health Check átvilágítási program már a 2020-ig tartó költségvetési időszakra komoly változásokat tervezett, de nem sikerült határidőre egyezségekre jutni, a tervek azonban napirenden vannak,

- Jogszabályok egyszerűsítése
- Horizontális összhang más szakpolitikákkal
- Regisztrációs adminisztráció csökkentése
- Költségmegosztás az ágazat szereplői között
- Európai vállalkozások versenyképességének megerősítése
- CPVO hatáskörének megerősítése,
- VCU vizsgálatok egységesebb irányelvei tekintettel a fenntarthatóságra

A változásokra készülni kell, de aktívan részt kell venni azok alakításában is

Minden hazai a szektort érintő nemzetközi rendezvény növeli ismertségünket, és a kapcsolatteremtés sikeres fóruma

XVI. EUCARPIA Capsicum and Eggplant Meeting Kecskemét 2016 Sept. 12-14

**EUCARPIA Cereal Section 2016
Szeged May 23-27**

**(ISF) World Seed Congress
May 22-24 2017 Budapest**

KÖSZÖNÖM A FIGYELMÜKET

